

Koninklijke Kolveniersgilde van Antwerpen 1490 vzw

De Kolveniersgilde werd gesticht in 1490 omdat er moeilijkheden waren met Vlaanderen en Frankrijk. De Schout en Markggraaf, ridder Jan van Ranst, Heer van Cantincrode stelde voor om de stedelijke schuttersgilden uit te breiden met een zesde gewapende Gilde.

Onze statuten, opgesteld door Ridder Jan Van Ranst werden goedgekeurd op de vergadering van 6 december 1490 door de Brabantse Hoofdgilde van Leuven, de vroegere hoofdstad van Brabant. Wij zijn dan ook geen Vlamingen maar Brabanders.

De patroonheilige werd de heilige met de grote kolf Sint-Cristoffel, de Christusdrager, populair bij alle Kolveniersgilden in Brabant.

Omstreeks 1500 wordt hen ook een wapenschild toegekend: op een veld van azuur (blauw), twee gekruiste haakbussen van goud met drie distels in sinopel (groen) met purperen bloemen, over de haakbussen een Bourgondische vuurslag, eveneens in goud.

Dat de Kolveniers een belangrijke uitbreiding zijn van het Antwerpse stadsleger, kort na de oprichting van de Schermers, is het bewijs hoe bezorgd Jan van Ranst was voor de verdediging van de stad. Walraeven Draeck was de eerste Hoofdman van de Gilde en nog in 1490 schieten de Kolveniers voor de eerste maal de Papegaey om de koning van de Gilde te kennen.

In 1500 slaagde een rijke koopman erin zich Coninck te schieten.

In 1539 houden de Kolveniers het Landjuweel in Antwerpen. Dertien Kolveniersgilden uit Brabant en Vlaanderen zijn aanwezig, op 22 juli houden ze in de Gildehof (nu Rubenianum) hun intrede in groot ornaat.

Buiten hun hof/schietstand had de Gilde nog haar eigen zetel/gildelokaal in de Gildekamerstraat. De Halve Maan, nu nog slechts een gevel van het voormalige Volkskundemuseum (nu ondergebracht in het MAS).

In de Kathedraal hadden de Kolveniers hun altaar waarvoor ze, door bemiddeling van Burgemeester N. Rockox, de Kruisafdoening door P.P. Rubens lieten schilderen.

In de hof houden de Kolveniers dan ook een groot feest bij de oplevering van de Kruisafdoening ter ere van P.P. Rubens, tevens hun achterbuur. Het schilderij werd in 1794 door de Franse bezetters in beslag genomen en overgebracht naar Parijs. Maar in 1815, na de val van Napoleon, terug gebracht.

De Kolveniers, met hun deelname aan of het inrichten van tornooien en landjuwelen, waren tot laat in de 18de eeuw deel van de Antwerpse Burgerwacht als hoofdwacht op het Stadhuis.

In de loop der 17de/18de eeuw geraakte de dienst meer en meer in verdrukking dus toen de Fransen in 1792 ons land binnenvielen hadden zij dan ook niet veel moeite de Gilden af te schaffen, wat dan ook voor de Kolveniers in 1796 gebeurde, na een bestaan van 300 jaar.

Erger was dat zij ook al de bezittingen van de Gilden in beslag namen en openbaar verkochten als nationaal goed. Voor de Gildekamer en het Kolveniershof ontvingen zij de som van 264.000 livres, waardeloos Frans papiergeld.

Halfweg de 19de eeuw namen enkele Antwerpse vrienden het initiatief de Antwerpse Kolveniersgilde terug op te richten. Het oudste kasboek, nog steeds in het bezit van de Gilde, dateert van 1881 en begint, overgenomen van de vroegere directie, met de somma van 30,37 frank. Ook de vlag, een donker Bordeaux natuurzijden juweel van halfweg de 19de eeuw berust nog in de archieven van de Gilde, helaas in zeer slechte staat, en onbetaalbaar wat betreft een afdoende restauratie, een voorlopige consolidatie werd door de diensten van het Provinciaal Textielmuseum uitgevoerd. In tegenstelling van wat aan het begin van dit opstelletje werd geschreven over de jongste Gilde, kunnen we nu spreken van de eerste Gilde die werd hersticht na de Franse bezetting en die nu waarschijnlijk wel de oudste vereniging van de fusiegemeente Antwerpen is.

Na enkele andere gildelokalen werd in het Café De Overdekte Markt in de Van Wesenbekestraat,

boven de Crie samen met de Graaf Van Vlaanderen Heul gehouden en schietingen ingericht.

Na een brand in het café en de zaal werd een nieuw lokaal gevonden in het Klapdorp "Café De Bierstal" maar er werd ijverig naar een eigen clublokaal gezocht en gevonden. Diep in de ondergrond van Oud-Antwerpen, in de Wolstraat, werd een grote kelder gevonden. Een knappe gildezaal met bar, twee 6-meterstanden en twee tien-meterstanden, benevens 4 automatische karabijnstanden, het leek wel een schuttershemel. Alle Gildebroeders werkten eendrachtig mee aan de restauratie van de kelder en de inrichting tot schutterslokaal, wat een tiental mensen toch niet kunnen klaarkrijgen!!

Na enige tijd kwamen de fouten van de kelder echter meer en meer aan het licht en ondanks alle weerwerk tegen het vocht moesten we in 1998 het onderspit delven. Met weemoed moesten we na zoveel jaar onze nederlaag toegeven.

We werden gasten in het prachtige lokaal van onze oude vrienden van de Graaf van Vlaanderen, onze compagnons in de Overdekte markt, in hun schitterend lokaal in de Hertstraat Deurne.

Hugo Buyle, deelgenoot en archivaris van de Kolveneirsgilde.